

یکشنبه 9 آبان 1395 - 28 محرم 1437 - 30 اکتبر 2016

واگذاری امتیاز کشتیرانی در کارون به انگلیسی ها در زمان ناصرالدین شاه قاجار...

هاگدا، امتیاز کشتی، د. کا، ه. به انگلیس، ها، د. مان، ناصرالدین شاه قاجار، (1267 ش.)

یکی از امتیازاتی که در زمان ناصرالدین شاه قاجار به انگلیسی ها واگذار شد، آزادی کشتیرانی در رودخانه کارون در استان خوزستان بود. چرا که سیاستمداران این کشور از سال ها قبل به اهمیت رود کارون از جهات تجاری و اقتصادی و سیاسی پی برده بودند و امتیازی در این مورد می خواستند. این مجوز که انگلیسی ها، نیم قرن برای به دست آوردن آن تلاش کردند، علاوه بر توسعه نفوذ سیاسی و نظارت بر نواحی جنوبی ایران، از نظر منافع تجاری، استفاده از این راه طبیعی برای حمل و نقل اجناس انگلیسی و هندی به شهرهای مرکزی از راه عادی بوشهر - شیراز - اصفهان بود. علت مخالفت ابتدایی دولت ایران با اعطای این امتیاز، هراس از روس ها بود، لیکن پس از اعطای امتیاز شیلات شمال به روس، امتیاز کشتیرانی در رودخانه کارون به انگلیس واگذار شد.

تصویب انقراض حکومت قاجاریه توسط مجلس و آغاز دیکتاتوری "رضا خان پهلوی" (1304 ش.) تغییر حکومت قاجار و جایگزینی پهلوی، از سال های قبل مد نظر رضاخان میرپنج بود تا اینکه مسافرت طولانی احمدشاه به اروپا، بهترین فرصت را برای او مهیا نمود. در این هنگام با حمایت هواداران رضاخان در مجلس، احمدشاه از فرماندهی کل قوا عزل گردید و این مقام به رضاخان سردار سپه واگذار شد. پس از مدتی با فشار نظامیان بر مجلس شورای ملی، در جلسه نهم آبان 1304، ماده واحده مبنی بر خلع قدرت و انقراض سلسله قاجار به تصویب رسید. در پی این جلسه، خاندان کهنسال قاجاریه پس از یکصد و پنجاه سال سلطنت، با یک قیام و قعود ساده، به سرعت منقرض گردید و حکومت ننگین 53 ساله پهلوی آغاز شد. تصمیم مجلس در نهم آبان، بازتاب گسترده ای در مطبوعات جهان به دنبال داشت و تمام خبرگزاری ها، تغییرات ایران را با آب و تاب تمام در صفحات اول روزنامه های خود انتشار می دادند. در همان هنگام که دولت فروغی در تهران سرگرم برگزاری جشن تاجگذاری بود، احمد شاه قاجار در پاریس طی یک مصاحبه مطبوعاتی و صدور اعلامیه، عزل خود را از سلطنت، غیرقانونی خواند و آن را به زور اسلحه و قشون دانست. رضاخان سرانجام در 22 آذرماه 1304 به سلطنت دائمی دست یافت و در چهارم اردیبهشت سال بعد تاجگذاری رضاخان نمود. پس از آن، محمدحسن میرزا ولیعهد با خواری راهی مرز گردید و رضاخان پهلوی که از آن پس والاحضرت اقدس خوانده می شد به ریاست حکومت موقت معین گردید. تصویب انقراض حکومت قاجار توسط مجلس شورای ملی ایران، با توطئه های پنهان و آشکار رضاخان پهلوی و وابستگان انگلیسی صورت گرفت. حدود یک ماه و نیم پس از آن، رضاخان، خود را شاه ایران خواند و سلسله پهلوی را تأسیس کرد.

صدور قطعنامه 540 شورای امنیت در پی حملات عراق به کشتی های تجاری در خلیج فارس (1362 ش.) به دنبال حمله نیروی هوایی ارتش بعث عراق به کشتی های تجاری در خلیج فارس از سال 1360، و نیز مختل کردن امنیت این منطقه در ادامه آن، قطعنامه شماره 540 شورای امنیت سازمان ملل در آخر اکتبر 1983 م برابر با نهم آبان 1362 ش صادر شد و حق کشتی رانی و بازرگانی آزاد در آب های بین المللی رامورد تأکید قرار داد و از همه کشورها خواست که آن را رعایت کنند. در این قطعنامه از دو طرف متخاصم خواسته شد که درگیری های خود را در خلیج فارس پایان داده و به تمامیت ارضی کشورهای ساحلی احترام بگذارند. در این قطعنامه همچنین از دو طرف خواسته بود که از هر اقدامی که صلح و امنیت بین المللی و همچنین حیات دریایی در منطقه خلیج فارس را در معرض مخاطره قرار می دهد خودداری ورزند. این قطعنامه در حالی صادر شد که عراق حملات خود را به پایانه و کشتی های نفتی ایران شدت بخشیده و بی توجه به منع سازمان ملل، به ناامنی منطقه می افزود. در قطعنامه 540 عناصر مثبتی وجود دارد از جمله: لزوم بررسی واقع بینانه جنگ، عدم اشاره به قطعنامه های قبلی شورا، عدم اشاره به آتش بس یا خروج نیروها، اشاره به گزارش هیئت بازرسی، حمله به مناطق مسکونی و تلاش دبیرکل برای رسیدن به راه حلی کامل، عادلانه و شرافتمندانه و قابل قبول برای هر دو طرف. این، اولین قطعنامه ای بود که به اتفاق آرا به تصویب نرسید و دارای سه رای ممتنع بود. هرچند این گمان می رود که صدور این قطعنامه، ناشی از گزارش هیئت اعزامی دبیرکل به منطقه باشد، ولی در واقع بیشتر از هر چیز، متأثر از عملیات والفجر 4 بود که اواخر مهرماه آن سال به اجرا درآمد و طی آن هفتصد کیلومتر مربع از منطقه عملیاتی به دست نیروهای اسلام افتاد.

تولد حکیم بزرگ میرزا "محمد طاهر تنکابنی" (1280 ق.) میرزا طاهر بن فرج الله تنکابنی در سال 1280 ق در کلاردشت به دنیا آمد. پس از تحصیل مقدمات به تهران رفت و فقه و اصول و حکمت را در نزد مدرس زنوزی، محمد رضا قمشه ای و میرزا ابوالحسن جلوه شاگردی نمود. سپس به تدریس روی آورد و در مدرسه سپه سالار درس می گفت. بعدها وارد سیاست گردید و در دوره ای اول و چهارم مجلس شورای ملی وارد مجلس شد. سرانجام میرزا طاهر تنکابنی در سال 1360 ق در 80 سالگی وفات یافت و در جوار استادش مرحوم جلوه در مزار شیخ صدوق (ره) مدفون گردید. درباره ی علم و دانش و تبحر او در حکمت و فلسفه گفته اند که با مرگ او، حکمت و فلسفه ی قدیم نیز در تهران، مُرد.

ویران ساختن قسمتی از بغداد توسط سپاه مغول به فرمان "هلاکو خان" (656 ق) پس از محاصره‌ی بغداد توسط سپاهیان مغول به فرماندهی هلاکو خان، مغولان شکافی در دیوار بغداد ایجاد کردند و به شهر ریختند. لشکریان خلیفه‌ی عباسی که فکر نمی‌کردند سپاه مغول تا این حد نیرومند باشد، از هم متلاشی گردید و افراد آن به سرداب‌های اطراف شهر پناه بردند. سپاه مغول بدون مقاومت لشکر خلیفه، بغداد را تصرف نمود و دست به کشتار مردم زد.

اعدام "ویدکوم کیس لینگ" سیاست‌مدار نروژی (1945م) کشور نروژ در جریان جنگ جهانی دوم در 9 آوریل 1940م مورد هجوم نیروهای نازی قرار گرفت و اعضای دولت این کشور به همراه خانواده سلطنتی، اسلو، پایتخت نروژ را ترک کردند. پس از ورود آلمان‌ها، حکومت موقتی به رهبری "ویدکوم کیسینگ" سیاست‌مدار نروژی زمام امور را به دست گرفت. کیسینگ تا سال 1944م با عنوان نخست‌وزیر، ضمن نقض قانون اساسی نروژ به برپایی حکومتی فاشیستی و دیکتاتوری مبادرت ورزید و بسیاری از میهن‌پرستان نروژی را اعدام کرد. پس از پایان جنگ، کیسینگ در ماه مه 1945م به همراه جمعی از همکاران و پشتیبانان خود دستگیر و... محاکمه شد و به جرم خیانت و میهن‌فروشی به اعدام محکوم گردید که سرانجام در 30 اکتبر 1945 در 58 سالگی تیرباران شد.

برپایی کنفرانس صلح خاورمیانه در مادرید در چهارشنبه سپاه (1991م) در روز سی‌ام اکتبر 1991م همایش به اصطلاح صلح خاورمیانه میان رژیم اشغال‌گر قدس و مصر، اردن، سوریه، لبنان و سازمان آزادی‌بخش فلسطین و با حضور جورج بوش (پدر) رئیس‌جمهور پیشین امریکا و میخائیل گورباچف، آخرین رهبر اتحاد جماهیر شوروی در شهر مادرید پایتخت اسپانیا برگزار شد. این همایش زمانی کار خود را آغاز کرد که موقعیت سیاسی کشورهای عربی در جنگ دوم خلیج فارس، شدیداً تضعیف شده بود. در این اجلاس و جلسات دیگر که برای سازش بین اعراب و اسرائیل تشکیل گردید، رژیم صهیونیستی بر اصل "صلح در برابر صلح" تأکید می‌کرد اما دولت‌های عربی اصل زمین در برابر صلح را مطرح می‌کردند و خواستار عقب‌نشینی اسرائیل از سرزمین‌های اشغالی بودند. سرانجام تل‌آویو به کمک واشینگتن توانست در صف مذاکره‌کنندگان عرب اختلاف ایجاد کند. این کنفرانس که در 4 نوامبر همان سال خاتمه یافت و سایر جلسات و مذاکرات به عمل آمده، باعث شد تا در سال‌های بعد، سازمان آزادی‌بخش فلسطین و اردن، جداگانه با رژیم اشغال‌گر قدس پیمان به اصطلاح صلح امضا کردند. اما در واقع در طول سال‌های گذشته، رژیم صهیونیستی نه تنها به تعهدات خود در برابر دولت‌های عربی و سازمان آزادی‌بخش فلسطین عمل نکرده است بلکه بر سرکوب فلسطینیان افزوده و نشان داده که صلح واقعی با چنین رژیم نژادپرستی، امکان‌پذیر نیست.